7. 5. 2003

ID: 21647

Platba za ústřední vytápění a za dodávku teplé vody

Vyhláška č. 197/1957 Ú.l. upravuje vždy jen úplatu za dodávku tepla a teplé vody ve vztahu mezi subjekty užívacího vztahu, a je přitom nerozhodné, zda vlastník domu (správce domu) je sám dodavatelem, nebo zda sám teplo a teplou vodu odebírá (např. z ústřední kotelny, kotelny jiného domu, apod.). Vyhláška se nevztahuje na případy, kdy jsou teplo a teplá voda dodávány uživatelům bytu přímo jinou organizací než správcem nebo vlastníkem domu.

Vyhláška č. 197/1957 Ú.l. upravuje vždy jen úplatu za dodávku tepla a teplé vody ve vztahu mezi subjekty užívacího vztahu, a je přitom nerozhodné, zda vlastník domu (správce domu) je sám dodavatelem, nebo zda sám teplo a teplou vodu odebírá (např. z ústřední kotelny, kotelny jiného domu, apod.). Vyhláška se nevztahuje na případy, kdy jsou teplo a teplá voda dodávány uživatelům bytu přímo jinou organizací než správcem nebo vlastníkem domu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 258/2002, ze dne 5.11.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. Ch., s. d., zastoupeného, advokátem, proti žalované D.-G., spol. s r.o., zastoupené, advokátem, o zaplacení 313.544,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 7 C 129/2000, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. ledna 2002, č.j. 11 Co 135/2001-60, tak, že dovolání se v rozsahu, ve kterém směřuje proti výroku II. rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. ledna 2002, č.j. 11 Co 135/2001-60, odmítá. Ve zbývající části se rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 4. ledna 2002, čj. 11 Co 135/2001-60, zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Plzni shora označeným rozsudkem změnil rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 30. října 2000, č.j. 7 C 129/2000-44, v zamítavém výroku o věci samé tak, že žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 313.544,- Kč s 3% úrokem z prodlení z částky 200.000,- Kč od 1. 7.1994 do 14.7.1994, se 16% úrokem z prodlení z částky 200.000,- Kč od 15.7.1994 do 31.7.1994 a s 16% úrokem z prodlení z částky 313.544,- Kč od 1.8.1994 do zaplacení a ve zbytku, tj. ohledně nároku na úhradu 3% úroku z prodlení z částky 313.544,- Kč od 5.5.1992 do 30.6.1994, 3% úroku z částky 113.544,- Kč od 1.7.1994 do 14.7.1994, 16% úroku z prodlení z částky 113.544,- Kč od 15.7.1994 do 31.7.1994 a 1% úroku nad již přisouzený 16% úrok z částky 313.544,- Kč od 24.10.1994 do zaplacení, žalobu zamítl. Současně rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud, vycházeje ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, opakoval dokazování sdělením obsahu zápisu sepsaného dne 6. června 1994 mezi žalobcem a žalovanou. Soudu prvního stupně, který dospěl ke správným skutkovým zjištěním, vytkl nesprávné právní posouzení věci při aplikaci vyhlášky č. 197/1957 Ú.l. o úplatě za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody na daný

případ, jakož i nesprávné právní posouzení uvedeného zápisu z jednání. Vzal za prokázané, že mezi žalobcem a žalovanou došlo k uzavření smlouvy, na základě níž žalobce žalované dodával v roce 1992 a 1993 do hotelu H. v L. K. teplo a teplou vodu. Tyto dodávky žalobce žalované vyúčtoval a na základě námitek žalované proti předloženému vyúčtování provedl novou fakturaci a opravil původní vyúčtování na celkovou částku 313.544,- Kč. Odvolací soud dále vyšel ze skutkového zjištění, že dne 6. června 1994 proběhlo mezi žalobcem a žalovanou nové jednání, o jehož průběhu a výsledku byl sepsán zápis, který obsahuje mimo jiné závazek žalované zaplatit žalobci zálohu 200.000,- Kč do 30. června 1994 a další částku 113.544,- Kč do 31. července 1994 s tím, že stane-li se tak, žalobce neuplatní penalizaci za pozdní platby. Tento zápis podepsali všichni přítomní s výjimkou jednatelky žalované J. S., která se před závěrem jednání musela vzdálit.

Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl odvolací soud k závěru, že na souzený případ nelze vyhlášku č. 197/1957 Ú.l. aplikovat. Ta totiž v § 1 vymezuje předmět úpravy tak, že se týká na jedné straně uživatelů bytů nebo provozních místností a na straně druhé vlastníka domu, čímž bylo dáno, že platila jen pro dodávky tepla a teplé vody uskutečňované v nájemním poměru. Kromě toho je v § 2 odst. 1 bod 1. citované vyhlášky výslovně stanoveno, že se ustanovení této vyhlášky nevztahuje na domy určené pro přechodné ubytování a na svobodárny a internáty, když v posuzovaném případě se právě o takový případ jednalo, neboť teplo a teplá voda byly dodávány do hotelového zařízení žalované.

Odvolací soud zaujal odlišný právní názor i k obsahu zápisu z jednání ze dne 6. června 1994. Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že jeho obsahem se stala dohoda o narovnání ve smyslu ustanovení § 585 občanského zákoníku, a to o výši úhrady za dodávku tepla a teplé vody za období do 31. prosince 1993, jakož i o její splatnosti, když tato výše byla do uvedeného jednání mezi žalobcem a žalovanou sporná. V této dohodě se žalovaná zavázala uhradit žalobci zálohovou fakturu ve výši 200.000,- Kč do 30. června 1994 a částku 113.544,- Kč jako konečné vyúčtování do 31. července 1994. Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl odvolací soud i k závěru, že zápis z jednání podepsala za žalovanou osoba oprávněná – účetní K. L., jehož oprávnění jednat za žalovanou v této věci lze dovodit z ustanovení § 20 odst. 2 občanského zákoníku, když nelze vyloučit ani jeho oprávnění k jednání podle § 31 téhož právního předpisu.

S ohledem na odlišné právní hodnocení věci odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobci nárok na zaplacení žalované částky vůči žalované přiznal. Při rozhodování o úrocích z prodlení vycházel z požadavku uplatněného v žalobě, když přihlédl k tomu, jak byla splatnost žalované částky sjednána a dále k výši úrokové sazby dané vládním nařízením č. 142/1994 Sb.

Proti rozsudku odvolacího soudu v celém jeho rozsahu podala žalovaná dovolání, jehož přípustnost opírala o ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“) a jehož důvodnost spatřovala ve dvou směrech. Podle jejího názoru spočívá rozhodnutí odvolacího soudu na nesprávném právním posouzení věci a vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Dovolatelka nesouhlasí jednak s právním závěrem odvolacího soudu, že na daný závazkový vztah mezi žalobcem a žalovanou nelze vyhlášku č. 197/1957 Ú.l. aplikovat a jednak s právním posouzením oprávnění jejího účetního jednat za žalovanou na jednání konaném mezi žalobcem a žalovanou dne 6. června 1994. Domnívá se, že předmětnou vyhláškou se závazkové vztahy mezi žalobcem a žalovanou řídily nejen proto, že její ustanovení § 1 nehovořilo o nájemcích, ale o uživatelích, což je obecnější pojem, když uživatelem

může být i vlastník provozních místností, což byl daný případ, ale poukazuje i na to, že výjimka podle § 2 odst. 1 citované vyhlášky se na žalovanou nevztahuje, protože u hotelu H. převažovala restaurační činnost nad činností ubytovací, kdežto uvedené ustanovení mělo na mysli ryze ubytovací zařízení. Ohledně závěru odvolacího soudu o oprávnění jednat za žalovanou na jednání dne 6. června 1994 namítá, že odvolací soud nesprávně odhlédnul od skutečnosti, že oba jednatelé museli za žalovanou jednat a podepisovat společně a věc nesprávně posoudil, když aplikoval ustanovení § 20 odst. 2 a § 31 občanského zákoníku na skutkovou situaci, kdy účastníci na straně žalované na uvedeném jednání nebyli zjevně způsobilí žalovanou zavazovat, neboť tím, že se tohoto jednání nezúčastnili oba jednatelé společně, dali zjevně najevo, že toto jednání nemá vést k založení jakéhokoliv závazku. Z provedeného dokazování nelze dovozovat pověření ani zmocnění jejího účetního K. L. zakládat za žalovanou závazky, když k případnému takovému pověření či zmocnění by bylo opět třeba společného jednání obou jednatelů. Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Podle názoru žalobce je dovolání žalované nedůvodné. Odvolací soud podle jeho mínění nepochybil, když na daný případ neaplikoval vyhlášku č. 197/1957 Ú.l., ale použil správně občanský zákoník. Na podporu tohoto svého názoru poukazuje na to, že právní řád z roku 1957 neznal právní institut nájmu, ale byl zakotven institut užívacího práva, proto se v předmětné vyhlášce termín nájem nevyskytuje. Z této skutečnosti proto nelze dovozovat, jak činí žalovaná, že použitý termín užívání má širší obsah a tedy zahrnuje i nájem. Dále poukazuje na to, že uvedená vyhláška musela pozbýt účinnosti nejpozději dnem 31. prosince 1991, neboť do tohoto data nebyla dána do souladu s Listinou základních práv a svobod, jak mělo být podle jejich příslušných ustanovení učiněno. Ani druhý dovolací důvod žalované poukazující na nesprávnou aplikaci ustanovení § 20 odst. 2 a § 31 občanského zákoníku odvolacím soudem neshledává žalobce oprávněným, když podrobně poukazuje na nutnost odlišování vnitřního vztahu mezi jednateli od jednání jednatelů navenek a z toho plynoucí skutečnosti. Rovněž tak účetní K. L. byl podle jeho názoru zmocněn jednat za žalovanou, a to na základě zmocnění vysloveného při jednání. Žalobce poukazuje i na to, že žalovaná po uzavření smlouvy oprávněnost zástupce jednat za žalovanou, ani platnost uzavřené smlouvy nezpochybnila, pokud tak činí až v soudním řízení, pak jde nepochybně o účelovou záležitost. Podle názoru žalobce je rozhodnutí odvolacího soudu správné, a proto navrhl dovolání žalované zamítnout.

Podle bodu 1., hlavy I., části dvanácté, zákona č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, není-li v dalších ustanoveních tohoto zákona stanoveno jinak, platí tento zákon i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Podle bodu 17., hlavy I., části dvanácté téhož zákona se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. lednem 2001). O takový případ však v dané věci nejde, neboť odvolací soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí postupoval podle úpravy dané novelou občanského soudního řádu provedenou zákonem č. 30/2000 Sb., jak sám výslovně zmínil v důvodech rozsudku. Vzhledem k tomu i dovolací soud věc projednal a rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. ledna 2001.

Dovolatelka napadla rozsudek odvolacího soudu výslovně v celém jeho rozsahu, tedy i v jeho výroku II., kterým byla žaloba ve zbylé části příslušenství zamítnuta.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle § 240 odst. 1 o. s. ř. může dovolání podat účastník řízení. Z povahy dovolání jako opravného prostředku přitom plyne, že k dovolání je oprávněna jen ta strana (účastník řízení), které nebylo rozhodnutím odvolacího soudu plně vyhověno, popřípadě které byla tímto rozhodnutím způsobena určitá újma na jejích právech – v konstantní judikatuře se tato legitimace k dovolání označuje též jako subjektivní přípustnost dovolání. Rozsudečným výrokem II., jimž odvolací soud v posuzovaném případě zamítl žalobu na zaplacení části úroku z prodlení, nemohla být žalované způsobena žádná újma na jejich právech, kterou by bylo možno zhojit v dovolacím řízení.

Dovolání proti tomuto výroku rozsudku odvolacího soudu tedy bylo podáno někým, kdo k dovolání nebyl oprávněn. Nejvyšší soud proto dovolání v tomto rozsahu odmítl podle § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř.

Ve zbývajícím rozsahu je dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť směřuje proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé, a je důvodné.

Dovolací soud nejprve zkoumal, zda řízení netrpí vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. (tzv. zmatečnosti), jakož i jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Tyto vady, k nimž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 druhá věta o. s. ř.), však dovoláním namítány nejsou a z obsahu spisu se nepodávají.

Podle § 242 odst. 3 první věty o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Dovolacímu přezkumu byl nejprve podroben právní závěr odvolacího soudu o tom, že na daný případ nelze aplikovat vyhlášku č. 197/1957 Ú.l. a o použití ustanovení § 20 odst. 2 občanského zákoníku na jednání účetního žalované.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu určil sice správně, ale nesprávně ji vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 241a odst. 3 o. s. ř. nemá skutkové zjištění oporu v provedeném dokazování zejména tehdy, pokud soud při hodnocení důkazů nepostupoval podle § 132 o. s. ř. a vzal v úvahu skutečnosti, které z provedeného dokazování nevyplynuly, popřípadě skutečnosti, které z dokazování vyplynuly, pominul nebo pokud z hodnocení provedených důkazů mimo jiné z hlediska jejich důležitosti, pravdivosti a věrohodnosti vyplývá logický rozpor zpochybňující učiněný skutkový závěr.

Odvolací soud založil svůj právní názor o tom, že na daný případ vyhlášku č. 197/1957 Ú.l. aplikovat nelze, na výkladu všeobecných ustanovení této právní normy. Z předmětu úpravy vymezeného v ustanovení § 1 citované právní normy dovodil, že předmětná vyhláška platila jen pro dodávku tepla a

teplé vody uskutečňované v nájemním vztahu, když se o takový vztah mezi žalobcem a žalovanou nejednalo. Vzhledem k tomu, že v souzeném případě byly teplo a teplá voda dodávány do hotelového zařízení žalované, nelze podle odvolacího soudu uvedenou vyhlášku použít i s ohledem na znění jejího ustanovení § 2 odst. 1 bod 1., podle kterého se vyhláška nevztahuje na domy určené pro přechodné ubytování a na svobodárny a internáty.

Jak vyplynulo ze skutkového zjištění soudu prvního stupně, dodával žalobce teplo a teplou vodu do hotelu H. na základě smlouvy uzavřené mezi žalobcem a žalovanou z kotelny žalobce umístěné v jeho jiném objektu, když vlastnicí hotelu H. byla žalovaná. Toto skutkové zjištění soudu je nesporné a nebylo v žádné fázi soudního řízení, ani v dovolání dovolatelkou zpochybněno.

Předmět úpravy je v § 1 vyhlášky č. 197/1957 Ú.l. vymezen tak, že tato upravuje úplatu, kterou poskytují jednotliví uživatelé bytů nebo provozních místností vlastníku domu za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody, a to v domech vybavených ústředním (dálkovým) topením nebo zařízením pro dodávku teplé vody, případě obojím takovým zařízením.

Podle § 2 uvedené vyhlášky označeného jako „Úplata v některých zvláštních domech a místnostech“, odst. 1 bod 1. se její ustanovení nevztahují na domy určené pro přechodné ubytování a na svobodárny a internáty a podle odstavce 2 téhož ustanovení bude v takových případech úplata upravena zvláštními předpisy.

K rozsahu platnosti vyhlášky č. 197/1957 Ú.l. se vyjádřil Nejvyšší soud již ve svém stanovisku ze dne 16. července 1981, č.j. Cpj 164/80 uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1983, str. 82 – 110, pod číslem 4. V něm dospěl k závěru, že uvedená vyhláška upravuje vždy jen úplatu za dodávku tepla a teplé vody ve vztahu mezi subjekty užívacího vztahu, a je přitom nerozhodné, zda vlastník domu (správce domu) je sám dodavatelem, nebo zda sám teplo a teplou vodu odebírá (např. z ústřední kotelny, kotelny jiného domu, apod.). Dále je v něm judikováno, že se tato vyhláška nevztahuje na případy, kdy jsou teplo a teplá voda dodávány uživatelům bytu přímo jinou organizací než správcem nebo vlastníkem domu; tyto případy (půjde-li v nich o občanskoprávní vztah) bude třeba posoudit podle ustanovení § 222 a násl. občanského zákoníku o službách. A vzhledem k tomu, že předpisy předpokládané ustanovením § 2 odst. 2 uvedené vyhlášky vydány nebyly, dospěl k závěru, že v případech, na které se vyhláška podle tohoto ustanovení nevztahuje, bude výše úplaty za dodávku tepla a teplé vody upravena dohodou.

Vycházeje z uvedeného stanoviska, dovolací soud dospěl k závěru, že právnímu názoru odvolacího soudu o nemožnosti použít na souzenou věc vyhlášku č. 197/1957 Ú.l. nelze vytýkat pochybení. S ohledem na tento závěr se již dovolací soud námitkou dovolatelky, že u hotelu H. převažovala restaurační činnost nad činností ubytovací, kdežto § 2 odst. 1 předmětné vyhlášky měl na mysli ryze ubytovací zařízení, nezabýval, když navíc podle ustanovení § 241a odst. 4 o. s. ř. nelze v dovolání uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy ve věci samé.

Dále dovolací soud k námitce dovolatelky podrobil dovolacímu přezkumu správnost závěru odvolacího soudu o oprávnění K. L., vykonávajícího funkci účetního, jednat za žalovanou podle § 20 odst. 2 občanského zákoníku.

Jak bylo soudy zjištěno v předchozích řízeních, podepsal K. L. za žalovanou jako její pracovník vykonávající funkci účetního zápis z jednání mezi žalobcem a žalovanou ze dne 6. června 1994, když se ho zúčastnila i jedna z jejich dvou jednatelů, J. S., která musela z jednání předčasně odejít.

Podle § 20 odst. 1 občanského zákoníku činí právní úkony právnické osoby ve všech věcech ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem (statutární orgány).

Podle § 20 odst. 2 první věty občanského zákoníku mohou za právnickou osobu činit právní úkony i jiní její pracovníci nebo členové, pokud je to stanoveno ve vnitřních předpisech právnické osoby nebo je to vzhledem k jejich pracovnímu zařazení obvyklé.

Jak vyplývá z tohoto ustanovení, oprávněním statutárního orgánu činit právní úkony se jednání za právnickou osobu nevyčerpává, ale toto oprávnění přísluší i dalším osobám v něm uvedeným, a to přímo ze zákona. Tyto osoby nepotřebují ke svému oprávnění jednat za právnickou osobu žádné zmocnění či pověření, jak se mylně domnívá dovolatelka ve svém dovolání.

Nicméně závěr odvolacího soudu o oprávnění účetního K. L. činit právní úkony v této věci za žalovanou podle § 20 odst. 2 občanského zákoníku je postaven na neúplném a tudíž nesprávném právním posouzení podmínek, za nichž lze citované ustanovení občanského zákoníku aplikovat. Odvolací soud totiž pouze konstatoval, že oprávnění uvedené osoby lze z ustanovení § 20 odst. 2 občanského zákoníku dovodit, aniž uvedl, z jakých zjištění vycházel a jakými úvahami se při aplikaci tohoto ustanovení řídil. Zejména se vůbec nezabýval otázkou, zdali oprávnění účetního činit za žalovanou právní úkony směřující k uzavření dohody obsažené v zápisu ze dne 6. června 1994, je stanoveno ve vnitřních předpisech žalovaného nebo zda je to vzhledem k jeho pracovnímu zařazení obvyklé.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu na tomto nesprávném právním posouzení spočívá, je dovolatelkou uplatněný dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. naplněn. Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 1, části věty za středníkem a odst. 2, věty prvé, o. s. ř. napadené rozhodnutí ve zbývající části zrušil a vrátil věc v tomto rozsahu odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Autonomie vůle (exkluzivně pro předplatitele)
- Správní žaloba a trestní rozsudek
- Střídavá péče (exkluzivně pro předplatitele)
- Styk dítěte s rodičem (exkluzivně pro předplatitele)
- Nesprávné poučení
- Nájem bytu
- Nároky pozůstalých (exkluzivně pro předplatitele)

- Odpovědnost státu za újmu (exkluzivně pro předplatitele)
- Promlčení (exkluzivně pro předplatitele)
- Valná hromada (exkluzivně pro předplatitele)
- Doručování